

פרשת מקץ

מתי נולדה המילה "חנוכיה"?

המילה **חנוכיה** נולדה כפי הנראה בפיה או בעטה של חמדה בן-יהודה, שנישאה לאליעזר בן-יהודה לאחר שנתאלמן מאחותה דבורה. היא שקדה על לימוד העברית וסייעה הרבה לבעלה בעבודתו העיתונאית והבלשנית. ברשימה שפרסמה בשנת תרנ"ז (1897) בחתימת "חידה", בעיתון של בעלה "הצב"י, היא כותבת:

"שמעתי ספרדי אחד אומר לחברו איך פעם, לפני שנים אחדות, היה בחוץ לארץ, ובתור יהודי מארץ ישראל, מחזה יקר אז בעיני כולם, הזמינו אותו לבית פרטי של גביר אחד, שם התאסף עם רב מבני ישראל וגם נוצרים אחדים, ושמחו, ניגנו וריננו לזיכרון החג הזה וחנוכיה של זהב נוצצת ומזהרת היתה תלויה באמצע הסלון הגדול והגבוה".

לילינבלום, שלחם בממציאי המילים החדשות, הטיל ספק בכשרותה של המילה החדשה: "היום תאמרו להם 'חנוכיה' למנורה של שמונה נרות ויקבלו, גם אם אין שום עניין למנורה עם השורש 'חנך', ובשם זה נוכל לקרוא גם את 'הסובבת' (סביבון) שהילדים משחקים בה בחנוכה".

אפשר שגם דעתו של בן-יהודה לא היתה נוחה מהמילה חנוכיה. מכל מקום היא איננה מופיעה במילונו.

(ראובן סיוון "מילים ראשונות", מתוך אתר "שיטים").

שעור פרשת שבוע: שפרה אסולין

י מ י ה ח ו ל		ש ב ת	
5.44	זמן תפילין /טלית	16.20	הדלקת נרות
9.08	סוף זמן ק"ש	16.30	מנחה א' 14.00 ב' 16.30
16.43-16.41	שקיעה		ערבית ושיעור הרב
12.45	מנחה א' (בחד"א)	6.35	שחרית א'
		8.30	שחרית ב'
16.30	מנחה וערבית	11.30	קידוש
17.02	צאת הכוכבים	16.05, 13.30, 12.30	מנחה
20.10	ערבית	16.40	שיעור הרב זוד
		16.45	לימוד "בראשית"
7.30	שחרית נוער	17.17	צאת השבת

בערב שבת בשעה 16.25 (לפני מנחה) תיערך הדלקת נרות חנוכה בבית הכנסת אחות תורנית במרפאה: חגית קאופמן.

שבת
שלום

נישואי שלמה המלך עם בת פרעה – ניתוח דרשה תלמודית (ולט נר חנוכה ופרשת השבוע)

במסכת שבת במסגרת, דיון בגמרא על מלכותו של שלמה, ובהקשר הרחב של המימרא המפורסמת: 'כל האומר שלמה חטא - אינו אלא טועה' מביאה הגמרא גם את הדרשה הבאה:

אמר רב יהודה אמר שמואל: בשעה שנשא שלמה את בת פרעה ירד גבריאלי ונעץ קנה בים, ועלה בו שירטון, ועליו נבנה כרך גדול [של רומי] (שבת נו, ב).

מה הקשר בין כרך גדול של רומי לבין חתונתו של שלמה לבת פרעה לאישה?
יש לתת את הדעת על לכך שנשיאת בת פרעה משובץ דווקא בראשית ממלכתו של שלמה, עוד בזמן שנהג בצדק ובמשפט ועשה הטוב והישר בעיני ה', וכיצד הדרשן רואה כבר שם את ראשיתה של האימפריה הרומית?

נתבונן מעט בדמותו של שלמה. שלמה כשמו כן הוא, שלום היה בימיו מכל עבריו. בעוד דוד עמל קשות מבפנים ומבחוץ על ייצובה של ממלכת ישראל במלחמות ומאבקים רבים – בנו כבר קצר את פירות עמלו. כלפי פנים אנו שומעים בתקופת שלמה: 'יהודה וישׂראל רבים כחול אֶשׁר על הים לרב אכלים ושתים ושמחים (מלכים א פרק ד, כ) כלפי חוץ: 'ישלמה היה מושל בכל הממלכות מן הנהר אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים ועד גבול מצרים מגשים מנחה ועבדים את שלמה כל ימי חייו. ועוד: 'ויבאו מכל העמים לשמע את חכמת שלמה מאת כל מלכי הארץ אֶשׁר שמעו את חכמתו (שם פרק ה, יד). אין פלא שדווקא מלך גדול זה זוכה לבנות את בית המקדש לאחר ארבע מאות וארבעים שנה מכניסת בני ישראל לארץ. מסתבר, ששלמה מרגיש שהנה הנה בא זמן הגאולה השלמה, והוא אמור לאחד את העולם כולו סביב אמונת ה' אחד. הרושם הוא שנבואת ישעיהו על תפקידו של המשיח והמקדש מתגשם:

והיה באחרית הימים נכון יהיה הר בית ה' בראש ההרים ונשא מגבעות ונהרו אליו כל הגוים: והלכו עמים רבים ואמרו לכו ונעלה אל הר ה' אל בית אלהי יעקב וירנו מדרךיו ונלכה בארחותיו כי מציון תצא תורה ודבר ה' מירושלם: וישפט בין הגוים והוכיח לעמים רבים וכתתו חרבותם לאתים וחרניתותיהם למזמרות לא ישא גוי אל גוי חרב ולא ילמדו עוד מלחמה: (ישעיהו פרק ב, ב-ד).

אלא שכדי להביא לגאולה השלימה, כדי להגיע לשלמות, היה צריך ליצור קשרים עם אומות העולם. וכאן היה מבחנו הגדול של שלמה; האם יוכל ליצור קשר כזה בו העמים יתאחדו סביב בית המקדש ומציון תצא תורה ודבר ה' מירושלים' כנבואת ישעיהו הנביא? האם קשר זה יוכל להיות קשר בו עם ישראל משפיע את עיקרי אמונתו ומוסריותו, או שמא הוא עצמו יושפע עד שתשכח ותשחק עצמיותה של אמונת ה'?

שלמה מרגיש ביטחון עצמי גדול ואולי אף מופרז. שלמה היה בטוח שהשפעתו על אומות העולם תגבר על הסכנה שאומות העולם ישפיעו את תרבותם על עם ישראל. בטחונו היה כל כך גדול עד שלא חשש מלשאת את בת פרעה ולאחר מכן אף לשאת בנות נוספות מואביות צידוניות כתיית וכו' (מן הסתם לאחר שגיירה ע' רמב"ם איסורי ביאה יג). שלמה לא ראה בזה כלל כשלון. הוא היה בטוח שכך יוכל להשפיע על כל העולם. דווקא מתוך קשרי משפחה – קשרי דם, ההשפעה תהיה ברורה וחד משמעית (בדומה, מסביר הרב קוק את הבדלי הגישות בין יהודה ליוסף. יהודה סבר שההשפעה על אומות העולם תבוא מתוך כינוס הכוחות של עם ישראל פנימה. ואילו יוסף סבר, שהתערבות בגויים עם אמונה חזקה בה' תוכל להשפיע עליהם בצורה טובה יותר).

הטרגדיה הגדולה היא שמהלך זה לא הצליח ובמקום שהוא ישפיע עליהם – הוא הושפע מהם ונשותיו היטו את לבבו.

האגדה העוסקת בבת פרעה בעצם רוצה לראות את זרע הפרענות כבר אז עוד לפני ששלמה מגיע אל שיא מלכותו ושלטונו. יתכן שאז כאשר עדיין היה מדובר רק בבת פרעה, אולי יכול היה להוביל את העניין בצורה חיובית. אבל כאשר זה הפך להיות מהלך הרבה יותר רחב, והוא נושא אלף נשים – מכל עמי העולם – הרי שכל הבנין כשל והתמוטט. הביטוי החרף ביותר לכשלון מלכות שלמה הוא מלכות רומי מלכות הרשעה. הדרשן רב יהודה האמורא הבבלי (או בנוסח הגמרא המקבילה בסנהדרין ר' יצחק הארצי ישראלי) עומד לאחר חורבן הבית השני, שנים רבות מאוחר לשלמה המלך, ומציין את ההזדמנות הגדולה שהוחמצה אז. החמצת ההזדמנות אז, יצרה חלל שאותו תמלא רומא שנים רבות מאוחר יותר ובמקום שמציון תצא תורה, מרומא יצאה התרבות.

חג החנוכה הוא ביטוי למאבק של התרבות היהודית מול התרבות היוונית. והנה בהלכות חנוכה מצינו שלוש דרגות עקרוניות בקיום המצוה:

תנו רבנן: נר חנוכה מצוה להניחה על פתח ביתו מבחוץ. אם היה דר בעלייה - מניחה בחלון הסמוכה לרשות הרבים. ובשעת הסכנה - מניחה על שלחנו ודיו (שבת כא, ב).

בהלכה זו ניתן לראות את מערכת היחסים המורכבת שלנו עם התרבות הזרה. נתחיל דווקא מהסוף: בשעת הסכנה, בשעת הגלות כאשר אנו נאבקים על עצם קיומינו ויהדותינו, אין בנו כח להשפיע על האחרים ולכן הנר דולק רק על שולחנו ומנסה לחמם ולהאיר במעט לפחות את בני משפחתנו. בדרגה השניה, 'אם היה דר בעליה', אמנם יש לנו בית אך הבית מנותק מהקרקע מהאדמה, אנו עדיין מרחפים ולא עומדים בצורה יציבה מספיק, אז ההשפעה חייבת להיות מרחוק, מחלון ביתו. אבל בעת האידיאלית, כאשר העם יושב על אדמתו וביתו, ומרגיש שהוא מספיק חזק כדי להשפיע מכוחו החוצה - מניחו על פתח ביתו מבחוץ. אמנם גם שם החנוכה צריכה להיות בטפח הסמוך לפתח – מול המזוזה על מנת שתמיד יהיה קשר אמיץ ומקור כח מהמזוזה שיש בה את ההמנון של היהדות - 'שמע ישראל'.

שבת שלום - וחג שמח,

הרב ד"ר.

לחברנו אלי קראוס

משתתפים באבלך

במות אמך

ציפורה קראוס ז"ל

ההלוויה התקיימה בסעד ביום

א', כו' בכסלו

זה היה השבוע

חג החנוכה עבר עלינו במסיבות, הדלקת נרות, אכילת סופגניות ולביבות – והדיאטה אחרי חנוכה...
הגשם לעומת זאת בושש להגיע עד זמן סגירת הגליון. נתפלל לגשמי ברכה שירדו וירו שדותינו הצמאים!

לכבוד החנוכה עיטרה את הכניסה לחדר האוכל חנוכיית הפרחים המסורתית והיפה. כמדי שנה, גם השנה
עמלו על הכנתה חנה גולדשמידט, העוסקת במלאכה מזה שנים רבות, ויחד עמה באה גל. תודה לכן על
ההוספה היפה לתחושת החג!

ביום שני בערב הועלתה בחדר האוכל הצגת תיאטרון בובות בנושא התנהלות כלכלית יעילה. לפני ההצגה
ניתנה הקדמה מלווה בהסברים ובחוש הומור, ולהמחשה הוצגו בובות על הבמה המספרות את סיפורה של
משפחה שאינה מודעת לנושא החיסכון בכסף, ומבזבזת ללא תשומת לב, וניתנו רעיונות כיצד לחסוך. תודה
לועדת תרבות על הארגון!

ביום רביעי התכנסו חובבי הזמר לערב שירה בציבור בניצוחה של מרגלית שריד ובליווי נגינתה של לאה
גולן. מספר חברים שרו סולו וגילו כשרונות מבורכים שלא ידענו על קיומם. המסובים שרו, נהנו וקינחו
בסופגניות וקפה. תודה לועדת ותיקים על ערב מהנה!

והחג עוד לא תם: ביום חמישי בערב מתוכננת מסיבת צעירים המיועדת לבוגרי צבא, למשפחות צעירות
ולכל הנמצאים באחריותה של ועדת קליטה. ביום שישי מתוכנן להתקיים טיול בארגון ועדת תרבות.
גם בגנים חוגגים עם תוכניות מיוחדות לחנוכה, וכמובן – בחברת הילדים המרץ שופע והשמחה רבה.
נשמח לשמוע חוויות מן האירועים, ולעדכן בעלון הבא!

פתרון החידה מן השבוע שעבר

את צדדיו של קצה נרו מאלאים – מצדדיה של המילה "נרו" ניקח את האות ו'

ראשי נהל וכינור מאלאים – בראש המילים "נבל" ו"כינור" ישנן האותיות נ' ו – כ'

מצדיהם אולאים פרי קלמן פריחה – נוריד את ה"פרי" מהמילה "פריחה", ונישאר עם ח' ו –
ה' אותן אנו ממקמים בצדדי המילה.

וכאמן גדולה אל השמחה – וכך קיבלנו את המילה "חנוכה"!

תודה לליפא, וכל הכבוד לפותר הזריז – אשר עברון, וכן לכל הפותרים הנוספים שפתרו נכונה!

ועוד קצת חנוכה, לפני שיעזוב אותנו החג – מאיר שלו עושה מטעמים מהצגות החנוכה בבית-הספר.
מוקדש לכל הילדים שהיו פעם נר צהוב או נר בורדו...

אתתיהו והחלי' / מאיר life

רוב הקוראים היו פעם בכיתה גימל, חלקם אפילו יותר משנה אחת, ורובם השתתפו אז במחזה של חנוכה. לא אחת שמעתי מעלים זכרונות מאותה התנסות, ותמיד שורה רוח של ענווה יתירה על הזכרונות האלה, והנזכרים מצטנעים ומספרים שבחג החנוכה הם היו בסך הכל נר גימל או נר דלת, ותו לא. ובכן, אין בדעתי להפחית מערכי. לא הייתי נר גימל ולא נר דלת ולא שום זוטה אחרת. הייתי מתתיהו בכבודו ובעצמו. לא שחוננתי בכשרונות משחק יוצאים מהכלל או בנוכחות בימתית מחשמלת - ההיפך הוא הנכון. הייתי ילד קצר קומה וראייה וניפנופי החרב שלי עוררו גיחוכים הן בקרב הקהל והן בקרב המתיוונים. אבל הייתה לי סגולה שכל מחנכת עם יומרות בתחום הבימוי חיפשה בשחקניה הקטנים : ידעתי ללמוד על פה. הרבה, מהר, ובלי שגיאות.

אותה שנה נשרו כל המועמדים הטבעיים לגילומי של מתתיהו במהלך החזרות. זה אחר זה, קנאים אתלטיים ורושפי עיניים שכמותם, הם זינקו בהתלהבות דתית על המזבח, נעצו את חרב הדיקט שלהם בכהן המתיוון, בלעו רוק של מבוכה ונשארו עם הפרצוף של "שכחתי מה אני צריך להגיד עכשיו". יום לפני הבכורה הבינה המורה שלי, שעדיף מתתיהו לא הירואי במיוחד אבל עם כל המילים הנכונות בפה, וקידמה אותי מתפקידי המקורי לתפקיד עתיר הטקסט של אבי המכבים. (אגב- כיוון שזמן רב עבר מאז, אני מוכן לגלות שתפקידי המקורי היה החזיר ששכב על המזבח, קאסטינג שגרם לי עוגמת נפש רבה, על אף שאבא שלי, שרצה להקל מיסורי, אמר לי : "לא נורא, מאיר, לא רק מתתיהו התנגד לפולחן הזה. גם החזיר התנגד, אם כי מסיבות שונות".)

למחרת ערכנו חזרה גנרלית בנוכחות המנהלת, ואני דיקלמתי בשטף את המונולוג של מתתיהו :

"שימעו אלי בני ואחי,
מי לאדוני, אלי!
יהודים אנו, יהודים.
נשמור את תורת אבותינו.
ננתץ את מזבחות האלילים.
נהרוג את המתיוונים.
ננוס אל ההרים
ונילחם למען האלוהים!"

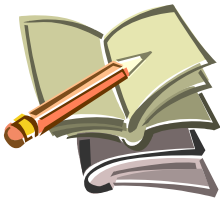
המנהלת העירה למורה שלי ש"מתתיהו נראה קצת נעבעך עפעס"; אבל ההצגה נועדה לשעות הערב של אותו היום, בנוכחות כל ההורים, ונעבעך או לא נעבעך, התפקיד הראשי היה שלי. לפנות ערב הלכתי עם אמא שלי ועם אחותי הקטנה לבית הספר (אבא שלי נשאר בבית, בטענה הקבועה שהוא כבר למד בבית ספר פעם אחת ואינו מרגיש צורך לשוב על התהליך מחדש). בכניסה לאולם נפרדתי מהן, עליתי אל מאחורי הקלעים ועטיתי את בגדי מתתיהו. באותם ימים רווחה במערכת החינוך הסברה, שנכבדי המגזר היהודי בתקופת אנטיוכוס לבשו בגדים של ערבים. המורה התקינה לראשי כאפיה ועקאל, ואת הזקן החשמונאי המפואר, שהיא הכינה מסלילים של ליפה, היא הצמידה אל הכאפיה בשתי סיכות ביטחון, ליד האוזניים. האורות באולם כבו, המסך נפתח ואני עליתי על הבמה.

במערכה הראשונה ישבתי עם חמשת בני והשמענו קינות רמות ביותר על המצב הפוליטי והרוחני בעירנו מודיעין. אז יצאתי מהבמה לקול תשואות רמות של אמי ואחותי, והכהן המתיוון נכנס עם החזיר (הוא הילד שרק אתמול היה

מתתיהו). הוא נשא נאום קצר, הניף את המאכלת, ואז זינקתי אל הבמה וחרבי בידי. הספקתי לצעוק "שימעו אלי בני ואחי, מי לאדוני אלי!" ואז קלטתי שכולם - הקהל, הכהן, הנרות והחזיר - צוחקים בקול גדול. השפלתי את מבטי וראיתי שהזקן שלי נשמט ממקומו והוא תלוי רק על סיכה אחת, באופן מגוחך שאינו הולם את מעמדי ההיסטורי. ניסיתי להחזיק אותו בידי האחת ולדקור את המתיוון בידי האחרת, אבל אז קרה דבר נורא: יד ארוכה וחזקה, ידה של המורה הבמאית, נשלחה דרך סדיני המסך ואחזה בגלימתי. היא סתבה אותי אל מאחורי הקלעים, הידקה את הזקן למקומו, נעצה את סיכת הביטחון דרך הכאפיה, דרך הליפה ודרך האוזן שלי, סגרה אותה והדפה אותי בחזרה לבמה. כל התהליך הזה ארך כשניה וחצי, ובטרם הספקתי להבין מה אירע לי, מצאתי את עצמי ניצב מול הקהל בברכיים פקות ובאוזן מפולחת. התדהמה והכאב היו ללא נשוא. חשתי כל סנטימטר של חיורון בעור פני וכל פעימת כאב בתנוך אזני. פערתי את פי ואמרתי "יהודים אנו, יהודים... אמא... האוזן..." ופרצתי בבכי גדול. השתתרה מהומה גדולה. אמא שלי הסתערה מהאולם אל הבמה, המורה נמלטה, ואני, מצדי ברחתי הביתה. מאז שכחתי חלק גדול מהטקסטים של חנוכה, אבל אני זוכר היטב את המילים של אבא שלי. הוא שלף לי את הסיכה מהאוזן, זרק את הזקן ואמר: "אתה רואה, מאיר, לפעמים יותר טוב להיות חזיר".

פארס פ'ד'יצות אחרונות, חנוכה תשס"ד,

מתוך ארכיון "שיטי".

מה אני עושה כיום רביצי בין 19:45 – 21:45?

ראו בדברים הרשומים הזמנה לבוא ולנסות!

מערכת השיעורים בקיבוצינו ענפה ומעניינת, אולם מזה כמה שנים שדבר מה היה חסר לי. כידוע, בישיבה או במדרשה השיעורים לא תופסים את מירב שעות היום, אלא הלימוד בחברותות. בלימוד זה יש חוויה מיוחדת שמזמנת ומאפשרת מפגש קרוב ומעמיק עם הנושא הנלמד. ואכן ידעתי לומר: "חסרה לי חברותא". לא חברותא בבית מדרש חשוך ושקט, אלא במקום שוקק חיים, עם חברותות נוספות, מימין ומשמאל. לשמחתי, באמצע שנה שעברה, נפלה בחלקי ההזדמנות לזכות שוב במה שאיוותי לו. בבית הכנסת של מושב שוקדה נפתח בית מדרש לקהילות (הכוונה ל"בעלי בתים"). בית המדרש פועל כל יום רביעי בשבוע. מתחילים ב19:45 בלימוד גמרא, מסכת ברכות, בחברותות וב20:45 מתכנסים לשיעור מסכם, מרחיב ומעמיק של הרב עמית קולא עד 21:30 (ומסיימים בתפילת ערבית). הרב עמית, כידוע, מפליא בשיעוריו העמוקים ומגלה רבדים עמוקים ונסתרים בדף הגמרא והכל מתוך ישרות שכלית מעוררת השתאות. ה"מייסדים" הגדירו את בית המדרש תחת קטגוריית: "לגברים". בהקשר זה אזכיר כי בשנים האחרונות נעשו מספר ניסיונות לפתוח לימוד במתכונת דומה לגברים ונשים בסעד (בעיקר למשפחות צעירות) אך הדבר לא צלח ולא התרומם. מספר המשתתפים הקבועים נכון לעכשו לא גדול, בין 5 ל 10 חברותות. גיל המשתתפים נע בין 75 ל 25. כל מי שחפץ ליבו ללמוד, ולא רק בדרך של הקשבה, מוזמן לבוא ולנסות.

- לפני סיום ראוי לציין שגם בבית המדרש בסעד החלו, לאחרונה, שתי חברותות בלימוד גמרא יומי (כחצי שעה). אחת לאחר תפילת הבוקר והשניה לאחר תפילת ערבית של 20:10.

חג אורים שמח וחודש טוב,

יחזקאל

על פאיני'לט וכתר תורה

בשבת האחרונה התקיים בסעד מניין נשים: הוצאת ספר תורה, מוסף ושיעור קצר. השתתפתי בתפילה, ובמהלכה חשבתי על התהליך שמתרחש עכשיו בסעד, שהרבה ממנו נסוב סביב סוגיות של מעמד האישה. רציתי לכתוב מזווית אישית על המניין, ובכלל על 'המהפכה הפמיניסטית' שעוברת על הציבור הדתי. אני רואה את ההשתתפות במניין נשים כתהליך של קבלת תורה. זו הסיבה שאני באה אליו, וגם אם לא תמיד באה - רואה אותו בעין טובה.

באבות דרבי נתן (פרק 41) כתוב:

"שלושה כתרים הם.

אלו הן: כתר תורה וכתר כהונה וכתר מלכות.

כתר תורה... עמלה של תורה...

כל הרוצה ליטול יבוא וייטול."

אבל כל השנים, כתר תורה לא באמת היה פתוח לכל. נשים לא ידעו קרוא וכתוב כמו גברים, ובכלל, לרובן המוחלט עולם התורה, ועולם הדעת כולו, היה לא נגיש, חסום ועלום.

סוף סוף, בזכות נשים צדקניות וכמה גברים אמיצים, נשים קיבלו כלים והכרה, ויכולות ליטול כתר תורה. זה מתבטא קודם כל במהפכה של לימוד התורה לנשים, וממשיך בהשתתפות פעילה יותר של נשים בטקסים הדתיים. כשדנים בגמרא בתקנתו של עזרא הסופר שיהיו ישראל קורין בתורה גם בשני וחמישי (וכן במקור הנ"ל), משתמשים בפסוק מישעיהו נ"ה, "הוי כל צמא לכו למים". הפסוק מדבר על המים שיכולים להרוות כל צמא, גם ל"אשר אין לו כסף". אז זכינו לדור שגם נשים יכולות להרוות את צימאונן באותו כתר מופלא.

מהו בעצם מרחב של בית כנסת? כנראה שמוסד בית הכנסת, בתחילתו לא רבני במיוחד, החל למטרת כינוס, וקריאה בתורה, עוד לפני שהצטרפו התפילות. מה מרכיב את הקריאה בתורה? אחזקת הספר, ברכה, לנשק את האותיות לפני הברכה, לעמוד לכבודו כשהוא עובר וחוזר, קריאה בטעמים, הקשבה לקריאה, להצביע ולומר 'זאת התורה אשר שם משה...'. מדובר במצבור של חוויות שהן בעצם ביטויים של קבלת תורה. ונשים גם חפצות בכך. בשמחת תורה במניין הנשים, פורשים מעל הילדות חופה, ומברכים את ברכת הילדים, רק שהפעם - לילדות. במקום "המלאך הגואל אותי מכל רע" חידשו השנה, ושרו להן: "אחותנו את, היי לאלפי רבבה". זה היה מרגש ביותר. הילדות מקבלות בכך מסר שחופת התורה נפרשת גם מעליהן. הן חלק שונה אבל אינטגרלי מהעולם הדתי העשיר.

כל נושא מעמד האישה הוא טעון. 'פמיניזם' היא לעתים מילת גנאי, ויש פמיניסטיות-למעשה פמיניסטיות רבות- שבשל כך יתנערו מכותרת זו. כל עמדה עקרונית גם טעונה פוליטית, אישית, חברתית. אין כאן ויכוח טהור בין שתי אידאות, ומי שיטען לטהרת עמדתו לעומת הסיגים שיש באחרת, אינו כן ולא הוגן בעיני.

בסופו של דבר, לפחות עבורי, הרצון ההולך וגובר של נשים לקחת חלק פעיל בטקסים דתיים, הוא בעיקר הרצון לקבל תורה, להרוות את הצימאון, להעשיר את העולם הדתי הנשי אל מעבר למצוות חנ"ה (חלה, נידה והדלקת הנר). ולכן, נראה לי לא הוגן וגם לא נכון לדון את התנועה הגדולה הזו לכף חובה, כל עוד היא עומדת בקריטריונים הלכתיים סבירים.

בנוסף, נדרשים כאן פרגון, נתינת חירות, והבנה שהנשים רוצות להיות חלק מציבור מקבלי התורה, ורשאיות לקבוע את דרכן הייחודית בה.

ורק אציין שהאדמו"ר האחרון בחב"ד ראה את ההתעוררות הפמיניסטית כ"ניצוץ של גאולה, בהיותו ביטוי להתחלת התנערות שכינה מעפרה". בציפייה לגאולה שלמה ושבת שלום,

סיפור סרנסקאי

(סיפור שתחילתו בטיסה למוסקבה וסופו - פגישה בלתי צפויה עם הק.ג.ב.)

סרנסק היא עיר גדולה דרומית – מזרחית למוסקבה, עם אוכלוסייה של כ-350,000 תושבים. לכאורה, מה לי ולעיר זו? האמת היא שלא הייתי חושב להגיע אליה אלמלא עיסקי סיפן, והרצון העז של חברה מקומית שם לקנות ידע מסיפן לייצור יריעות שרינק לאריזה. וכך שמנו פעמינו- ארתור (מנהל הפיתוח בסיפן) ואנוכי- לעבר העיר הזאת ברכבת לילה שעושה את דרכה ממוסקבה לסרנסק במשך אחת-עשרה שעות רצופות. לפי הנוף המדכא שהספקתי לראות במהלך הנסיעה, טוב שהנסיעה היא בשעות החושך. ובכן, בשמונה בבוקר הגענו לסרנסק, ונסענו למלון להתארגן, ולהמשיך לפגישות. עם הגיענו למלון התבקשנו - כפי שמקובל במספר מדינות – להפקיד את דרכונינו בקבלה למשך כשעה, על מנת לאפשר להם לרשום את הפרטים.

בשעה 10:30 אני שומע דפיקות קלגסיות על דלת חדרי במלון. כאשר פתחתי את הדלת מצאתי מולי שני אנשים- אחד גדול ואחד סתם עבה - והתחלתי לחשוש שמזומנת לי חוויה דומה לזו שעברתי לפני שנתיים וחצי בפולין (כתבתי עליה בזמנו ב"עלים", ולא לה מקוראי העלון ש"החמיצו" נוכל לגלות ששם זה הסתיים במעצר של עשרים וארבע שעות בתא מעצר פולני למהדרין). מכיוון שהם לא ידעו שום שפה חוץ מרוסית, ואני רק שומע רוסית, העברתי אותם לטיפולו של ארתור, שמהר מאד הבין שהם חושדים שהגענו בשם המחתרת הצי'נית לפוצץ רכבות ברחבי רוסיה. הבנו שהמצב מתחיל להסתבך, והזעקנו את מנהלת השיווק של החברה שאליה הגענו, והיא הבהירה לשני הג'נטלמנים הנכבדים שאנחנו לא עושים שום צעד בלעדיה. וכך יצאה לה המשלחת בשתי מכוניות- לאדה חבוטה של שני "פקידי" ההגירה, ואנחנו עם מנהלת השיווק.

משרדי שלטונות ההגירה נמצאים במבנה עלוב שכל רס"ר של בסיס צבאי היה רואה עלבון לכבודו לעבוד בו, וגם השביל המבוצבץ המוליך אליו לא מוסיף להם כבוד. וכאן החל התחקיר שלנו, כאשר אני לא מבין אף מילה, אבל מהר מאד הסתבר להם שאת זעמו של פוטיין על הצי'נים יצטרכו לפרוק כנראה על מישהו אחר. אך בכך לא תם הסיפור, והיה צורך להזעיק את נציג ה-ק.ג.ב. בסרנסק (אגב, המבנה של ה-ק.ג.ב. בעיר הוא אחד המפוארים והגדולים ביותר, ומכאן ניתן להבין את כוחו והשפעתו על כל רקמת החיים בה), על מנת שישאל מספר שאלות וייתן לנו תעודת יושר. תהליך זה לקח כרבע שעה ובסיומו אני יכול לומר בגאווה שיש לי אישור של ה-ק.ג.ב. שאני בלתי מזיק בעליל. מוסר השכל:

- א. אם הסתבכת עם שלטונות ההגירה, עדיף שזה יקרה ברוסיה ולא בפולין.
- ב. ואם כבר נפלת לידיהם- עדיף שארתור יהיה לצידך.
- ג. גם ה-ק.ג.ב. זה לא מה שהיה פעם.
- ד. עסקים ברוסיה – רק בזהירות!

מתניה רפף

שאר פתאים השט, או נס חנוכה 3 X

אני רוצה לעורר שיח ציבורי סביב הנושא: "נהיגה לפי כללי הזהירות ע"י בעלי קלנועיות הנוסעים בשבילי הקיבוץ".

הקלנועיות הופיעו בסעד כפטריות לאחר הגשם, והן נעות בשבילים ובדרכים, מבלי שחלק מבעליהן יודעים כיצד לנסוע ואת כללי הזהירות המינימליים.

שלוש פעמים השבוע ניצלתי בנס מתאונה, שהיתה יכולה להסתיים באסון, בגלל נהיגה לא זהירה של הקלנועית שהגיחה מולי, ונבעה מחוסר תשומת לב לכללי הנהיגה הבסיסיים כמו: נהיגה בצד ימין של הדרך, האטה לפני צומת, הסתכלות ימינה ושמאלה כדי לבדוק אם מגיע מישהו מהצדדים וכו'.

לדעתי, צריך לחייב את כל בעלי הקלנועיות להשתתף בקורס נהיגה עם כללי הזהירות הבסיסיים.

אני קוראת למוסדות הקיבוץ לארגן את הקורס הזה. יתכן שכדאי להקדיש סרט בערוץ הקיבוץ על

כללי הנהיגה בקלנועית.

מה דעתכם?

אתי רפפורט.

במלאת "שלושים" לפטירתו של חיים רבלין ע"ה

נקיים ערב לזכרו ביום ראשון י' בטבת תש"ע, 27.12.09 בקבוץ סעד.

15:00 יציאה מרחבת "קו לקו" לבית העלמין. אוטובוס יעמוד לרשות המעוניינים.

15:10 גילוי מצבה בבית העלמין.

16:00 מנחה בבית הכנסת.

16:40 לימוד משניות בבית הכנסת.

16:55 ערבית בבית הכנסת.

17:40 התכנסות וכיבוד קל באולם "אשלי" בחדר האוכל.

18:00 קווים לדמותו: הרב דרוקמן.

אריאל טבק בשם המשפחה.

יעל נוימן בשם הסמינר.

ליפא אהרוני בשם החברים.

18:30 הרצאה בלוי מצגת – "מי היו החלוצים הראשונים?", שרה ברנע, חוקרת ומדריכה בהר הזיתים.

20:00 סיום משוער.

בואו בשלום,

המשפחה

המפצות למיטון מפני אניות (נכתב ע"י שטר קהילתי באזורנו)

לאור ריבוי מקרי פריצות לדירות באזור, ברצוני להמליץ על מספר פעולות שיכולות למזער תופעה מדאיגה זו. לידיעה כללית:

- א. רוב מקרי הפריצות לדירות מתרחשים בין השעות תשע בבוקר לשתיים בצהריים, כאשר רוב האנשים עובדים והילדים בביה"ס. המטרה היא בעיקר כסף מזומן, תכשיטים, נשק ומחשבים ניידים.
- ב. לגבי גניבות רכב, השעות המועדות לפורענות הן בין אחת וחצי בלילה לארבע לפנות בוקר. מומלץ להשאיר את מפתחות הרכב במקום גלוי (לא בחדר שינה) וזאת על מנת להימנע ממגע אפשרי עם הפורץ. זכור: מטרתו של הפורץ היא גניבת רכוש בלבד.
- ג. ברוב הפעמים המקום הראשון אליו נכנס הפורץ הוא חדר השינה של ההורים כי שם נהוג להחביא את כל הדברים יקרי הערך.
- ד. בפריצה לדירה שמתרחשת בשעות היום, נוהג הפורץ לדפוק על הדלת וזאת על מנת לבדוק אם יש אנשים בבית. במידה ופותחים לו את הדלת, יטען כי הגיע למקום בטעות, וינקוב בשם משפחה מסוים או בכל תירוץ אחר על מנת שלא לעורר חשד (נא לדווח ולרשום את מספר הרכב במידת היכולת).
- ה. בבתים רבים נוהגים להשאיר את חלון המטבח פתוח לאוורור, ורוב הפריצות נעשות מחלון זה.

* זכור: המשטרה עושה כל מאמץ על מנת למנוע מקרים אלה, אך ללא עזרתך הדבר קשה הרבה יותר.

כיצד את/ה יכול לעזור במניעה?

- * הגבר ערנות שים לב לאנשים חשודים ולא מוכרים.
- * דווח מיד על רכב חשוד ורשום מספרו.
- * דווח על ניסיון פריצה (גם אם לא נגנב דבר ולא נגרם נזק, חשובה הידיעה).
- * ראיית אנשים בקרבת בית השכן וידוע לך שאין שם איש בבית? דווח מייד.
- * הקפד על נעילת הדלתות והחלונות בבית. רצוי להתקין נעילה נוספת בחלונות וסורגים.
- * הקפד לא להשאיר מפתח במקום מוסתר (מתחת לשטיח או בארון החשמל, למשל).
- * מומלץ להתקין מערכת אזעקה ולהפעילה גם במהלך היום כשאין איש בבית וגם בלילה כאשר ישנים.
- * כלבים עושים את עבודתם נאמנה ומונעים פריצות רבות.

במרכת השקט ובטח!

נר זכרון: ו' בטבת – יום השנה לפטירתה של חברתנו שרה לוי ז"ל (תשס"ג)
 ח' בטבת – יום השנה לפטירתו של חברנו מיכה רוזנטלר ז"ל (תשס"ו)
 ט' בטבת – יום השנה לפטירתו של חברנו שמעון אש ז"ל (תשס"ז)

ענף האלון לקראת 2010

כל בו: שנת 2009 התחילה כזכור בירידה משמעותית בקניות בכל בו עקב מבצע "עופרת יצוקה". אך לא אלמן ישראל ועם סיום השנה נראה שנגמור ברווח שאותו נחלק לחברים כבעבר. שנת 2010 מזמנת לנו תוכניות בשפע, דבר שמחייב גם השקעות לא מעטות. בכוונתנו להגדיל ולהרחיב את שטח האחסון, ובכוונתנו לערוך שינוי בכניסה הראשית לכל בו, הוספת קירות, והחלפת דלת הכניסה הראשית לחשמלית. כמו כן אנחנו מתכננים להגדיל את חדר ההקפאה ועוד. שעות הפתיחה של הכל בו: אנחנו מתלבטים בנושא שעות הפתיחה, ונשמח כמובן לתגובות והצעות מהציבור. ההצעה העומדת על הפרק היא: לפתוח בימים א' ב' ד' ברצף משעה 7:30 עד 18:00, ביום-ג' עד 15:00, ביום ה' עד 19:00, וביום ו' עד 13:00 (בחורף). במוצ"ש- לפתוח שעה אחרי צאת השבת למשך שעה אחת. הצעה זו אמנם מוסיפה 5-6 שעות עבודה שבועיות לתפעול הכל בו, אך מאידך יש בכך משום שיפור השירות ויתר נוחות לציבור "הלקוחות".

קייטרינג: ככלל, הפעילות גדלה הרבה מעבר לתוכנית שהייתה לנו לשנת 2009. עיקר הגידול הגיע מאספקה קבועה של סעודות לגני ילדים במועצות אשכול ושדות נגב, וזאת בנוסף על הפעילות הרגילה שהייתה לנו כל השנה שהשאירה רווח נאה. בשנת 2010 יש בכוונתנו לנסות ולהוסיף לקהל לקוחותינו עוד גורמי חוץ חדשים באזור שהביעו עניין ברכישה קבועה של סעודות מקייטרינג סעד. שוק שישי – נעשה מאמץ שיווקי ואחר על מנת לפתוח את "שוק שישי" שלנו לעוד ועוד לקוחות מבחוץ, משום שאנחנו מאמינים שטרם מיצינו את הפוטנציאל של שוק זה.

מטבח: בעקבות הדרישות ההולכות וגדלות של הקייטרינג, המטבח מייצר כיום קרוב ל 1000 מנות ליום. מהלך זה חייב אותנו לרכוש תנור חדש (קומבי סטימר) והוספת כ"א, בעיקר לעבודה עבור הקייטרינג. אין ספק שללא מאמץ משותף של כל העוסקים במלאכה, לא היינו יכולים לעמוד בקושי ההולך וגובר לספק את הזמנות הקייטרינג, ועל כן יישר כוח לכולם.

חדר אוכל: מספר האוכלים במהלך ימות השבוע שומר על יציבות. לעומת זאת בסעודת הצהריים בשבתות וחגים, אנו עדים לתנודות גדולות במספר האוכלים. נשאלתי לא פעם מה עתידה של סעודת הצהריים בשבת? ואני מבקשת לנצל את ההזדמנות לענות, כי אין לנו כל כוונה לסגור את הארוחה כל עוד מספר הסועדים יצדיק את קיום הסעודה. במילים אחרות עתיד השרות הזה תלוי בעיקר בציבור, ולא בענף המזון. החל מהפעלת שינוי אורחות החיים בסעד, החלטנו שלא יהיו יותר תורנים בשבת, אלא מלצרים בתשלום. על מנת לכסות את ההוצאה הנ"ל, מחיר הארוחה יעלה ב 4 עד 5 ₪ לארוחה לסועד. בשלב זה אין כוונה להעלות את מחירי המזון בחדר האוכל, והקהילה ממשיכה לסבסד את הענף באופן חלקי. השינוי היחידי בתחום זה יהיה, שענף המזון יחייב את הוועדות בשימוש באולמות על פי מחירים מקובלים ולא גבוהים.

המחלבה: עומדת על פרשת דרכים. בשנת 2009 לא עמדנו בציפיות ובתוכנית כפי שהוכנה. החברה ששיווקה את מוצרי חלב העזים האורגני, החליטה לצערנו להפסיק לעבוד אתנו. עקב כך אנחנו עושים מאמץ לאתר משווק חדש, וזאת משום שיש לנו סיבות טובות להניח שהמוצרים מעולים באיכותם.

בשבת פרשת "תרומה" (ו' באדר תש"ע 20.2.10), נצא לשבת ענף בבית הארחה בתל אביב. סמוך לשבת נעדכן כמובן את הציבור בדבר שינויים אפשריים בהערכות לשבת זו.

אירית כר"ט

הפינה הירוקה

בעקבות הקול הקורא שפורסם בעלון התכנס הפורום הירוק לשיבתו הראשונה. בישיבה הראשונה שקיימנו לפני כשבועיים החלטנו על מספר משימות ופרויקטים ירוקים שאנו מעוניינים ליזום ולהפעיל בסעד. כמובן נשמח למצטרפים נוספים הרוצים לשתף פעולה עם היוזמה!

נושא חם אצלנו בסעד כעת הוא נושא השיפוצים והרחבות. לכל המשפצים והבונים:

בואו לא נשכח יש לנו גגות אשר רובם מאסבסט, ויש לדאוג להסירם ע"י גורמים הממונים על הנושא ומיומנים בעבודתם.

ישנן הוראות כיצד מטפלים באסבסט. למידע רחב יותר אנא ראו באתר www.sviva.gov.il בקטגוריה "נושאים סביבתיים-אסבסט".

ובעניין אחר - כמה עצות למען העצים:

א'. להשתמש בשני צדי הדף. ואם מדפיסים בטעות יותר מדי דפים, להפוך את הדפים ולהשאיר על יד המדפסת/מכונת הצילום: למישהו זה אולי עדיין טוב.

ב'. אם די בעמוד אחד, לחלק לשני חצאים בכל צד של הדף, ולהדפיס הכל פעמיים על דף אחד.

ג'. אם אין כבדי-ראייה, לכתוב בגופן קטן, צפוף ו**בקיצור**.

ולסיום תזכורת: ליד הספרייה הישנה ישנו מיכל לאיסוף מוצרי חשמל שיצאו משימוש. אתם מוזמנים למלא אותו.

הפארוט הירוק:

שולמית קליינר, אבנר רועי, אלי סימון, דוד ג'קסון, דני יום-טוב, דני לוריא, רחלי לנדאו, רונית ברט, אליהוא שנון, זמיר פראווי, ועוד.

לזוג הצעיר חולדה ובח"ל מאיר חדד
להורים חנוש ואליהוא שנון
לסבתא יוכבד גולד
ולכל המשפחה
מזל טוב מקרב לב לנישואין!

למרים ומשה בן-צבי
ולכל המשפחה
ברכת מזל טוב לבבית
לנישואי הנכדה ברכה עב"ל חנן
בתה של יהודית ויידן

לאתו ושמחה לוין
ולכל המשפחה
מזל טוב וברכות
להולדת הנין
נכד לדפנה ואיר עופר

לחנה גולדשמידט
ולכל המשפחה
ברכת מזל טוב לבבית
להולדת הנין
נכד לשושי ואורי אלטמן
בן למיכל ומוטי

מלגות לסטודנטים

כחלק מתפקידי בוועדת קליטה ומהעבודה שלי עם הצעירים בקיבוץ, נפגשתי בשבוע שעבר עם פאולה קנטורי, האחראית על הסטודנטים ורכזת המלגות של מועצה אזורית שדות נגב. פאולה עובדת בשיתוף פעולה מלא עם מאיר יפרח, ראש המועצה שלנו. מר יפרח מאוד רוצה לקדם את החינוך במועצה ומעמיד לרשות פאולה משאבים רבים.

מהשיחה עם פאולה למדתי על כל מיני מלגות והנחות שאפשר לקבל דרך המועצה, למשל:

- יש הנחות בשכר לימוד עבור סטודנטים במועצה אזורית שדות נגב במכללת קריית אונו ועוד. צריך לקחת בחשבון שההנחות בשכר לימוד הן על בסיס ההכנסות בבית.
 - יש פטור מדמי הרשמה (דרך מכתב ושובר - ואוצ'ר) עבור סטודנטים במועצה שדות נגב הלומדים במכללת ספיר, אחווה, אשקלון וקיי וכן בכמה מקומות בצפון. צריך לברר עם פאולה וגם לקבל את המכתב ממנה.
 - כדאי לפנות גם למשרד לחיילים משוחררים בבאר שבע, ולברר על זכויות.
 - יש גם הנחות לפסיכומטרי ב-IQ ובקידום, וגם מחיר מוזל לחיילים משוחררים.
- פאולה יכולה גם לתת עצות לגבי קריירה, ולייעץ על מסלול ומקום לימודים מומלץ. יש לה תוכנת מחשב שיכולה לעזור לבדוק מה מתאים לכל אחד. יש גם מלגות למבוגרים שרוצים ללמוד לתעודה. בנוסף, קיבלתי ספרים עם מידע על מוסדות לימודים ותוכניות שונות. אפשר לקחת ממני וגם שמתי שלושה העתקים במשרד של מש"א.

מאוד מומלץ לדבר עם פאולה ישירות בפלאפון 050-651-0821

אפשר גם לשלוח לה מייל: SNEGEV3@012.NET.IL

או להשאיר הודעה אצל המזכירה שלה, פנינה, בטלפון 993-8919.

אם יש עוד שאלות, אפשר לדבר איתי בכל זמן. אני אשמח גם לייעץ ולשלוח פרטים נוספים למי שרוצה.

סג'י פרידמן.

אתרי אינטרנט שימושיים:

<http://www.milgot.co.il>

<http://hamama.org.il>